

Joan Ferrer Miserol

Malgrat esser noruega, vivia a París. En un París sempre encisador, però aleshores amenaçat d'ocupació pels alemanys. El meu marit, Victor Lazlo, organitzador de resistències contra els nazis, l'havien agafat, dut a un camp de concentració i el mataven quan intentava fugir. Estava tota sola i era molt jove, massa jove en aquelles circumstàncies. No és gens estrany, per tant, que al trobar-me amb Rick, que també havia lluitat a favor de la llibertat, però que ja estava de tornada de tot, m' enamoràs. Qualsevol dona hauria perdut el cap per ell, i jo, un infant abandonat, i sentint com ell també s'enamorà de jo, no tenia escapatòria. Avui, he d'agrair als autors de *Casablanca* que contassin la nostra aventura parisenc mitjançant el record de Rick, perquè ningú podia reviuir com ell, crec que ni fins i tot jo mateixa, aquell temps tan curt però tan intens. L'aventura no durà gaire més que el temps de voltar una mica per la ciutat, de beure tres botelles de xampany ... i d'enamorar-nos com a bojos. En el moment que la Gestapo anuncià l'arribada dels alemanys encara estàvem bevent la tercera. No la poguérem acabar perquè en Sam ens advertí que havíem de partir si volíem salvar les nostres vides. Quedàrem a l'estació per anar cap a Marsella; però a casa, mentre preparava la maleta, m'advertiren que Victor no era mort, que sols estava ferit i que venia cap a París. El meu dilema era infinit, però no vaig tenir coratge per deixar-lo. Cosa que, malauradament, en Rick no va entendre.

A *Casablanca*, quan vaig entrar, amb en Victor, a *Rick's Café Americain*, no me podia imaginar que aquest lloc fos del meu amor parisenc perquè a París el coneixia com a Richard. Però quan vaig afinar Sam al piano, el món senfosà davall els meus peus. Vaig aprofitar l'anada de Victor a parlar amb el seu contacte per cridar a Sam. Li vaig demanar per Rick i m'enfonsà encara més quan me digué que el deixàs sol perquè li duria mala sort. Per sortir d'aquell tràngol no se m'ocorregué altra cosa que demanar-li que tocàs *As Times Goes By*, la cançó que ens tocà aquell dia a París, mentre ens beviem el xampany que no poguérem acabar. En un principi s'hi negà, però li vaig insistir tant que la va tocar. S'ha fet popular que jo li vaig dir, *toca-la una altra vegada Sam*; però això no és cert, li vaig dir, textualment, *toca-la Sam*, n'estic completa-

ment segura, ho record perfectament. El que és ben cert és que quan Sam se posà a tocar-la entrà Rick al local. Immediatament, anà cap a ell per advertir-lo que no volia que cantàs aquella cançó, que ja l'hi havia dit massa vegades que no ho fes. En Sam, per justificar-se, girà la vista cap a mi, i quan en Rick, seguint la vista de Sam, me mirà, el meu cor se va trasbalsar. Igual que el d'ell. Malgrat la distància i el renou ambiental, vaig sentir els seus batecs com aquell dia, a París, a *La Belle Aurore*, mentre beviem xampany i la Gestapo anunciava l'arribada dels alemanys. Per això, de nit, vaig tornar al local, per trobar-me a soles amb ell. Estant tot sols vaig adonar-me'n que el seu amor cap a mi havia estat tan gran com ara ho era el seu odi. Per molt que l'hi explicàs el que havia passat no volia admetre-ho. Me'n vaig tornar i vaig deixar que s'emborratxàs fins que li caigués el cap damunt la taula.

Aconseguir els dos visats que necessitàvem era pràcticament irrealitzable, l'única possibilitat era trobar els que s'havia deixat Ugarte quan l'enxampà la policia al cafè de Rick. Estava clar que tot me duia cap a ell. En Victor li va oferir una milionada pels visats, però s'hi negà; afegint-li que si volia saber la raó m'ho demanàs a mi. Sols tenia una sortida, anar a parlar amb ell. Li vaig oferir el que volgués, però ell no podia oblidar la meua fuga. M'esgarrià quan li vaig dir, per reblanir-li el cor, que si no ens donava els dos visats, Victor moriria a *Casablanca*. Sols me contestà, *què importa això, jo també moriré a Casablanca*. Mai no m'hauria cregut capaç d'amenaçar-lo amb una pistola, però aquesta contesta me donà les forces per fer-ho. Quan ell s'oferi com a blanc, dient-me, *dispara, me faràs un favor*, tot el meu valor s'es-

fumà. Després, quan me demanà què pensava fer, me deixà de pedra, sols vaig poder dir-li, *ara ja sé que mai no podré tornar a tenir força per deixar-te*. Era una declaració d'amor etern, però en aquell moment entraren al local Carl el maitre, i Victor, que fugien de la policia. Això va fer que tot se precipitàs.

El final fou molt emocionant perquè cap d'ells podien preveure com acabaria, no podien saber qui aprofitaria els dos visats que estaven en mans de Rick. Jo, estava convençuda que serien per a mi i per a Rick, ell m'ho havia dit; però ens sorprengué a tots fent-me anar amb Victor. Encara no som capaç d'esbrinar per què ho va fer, perquè Victor seguís la seva labor, perquè creia que el meu lloc estava amb ell, o perquè Rick realment volia tornar a l'activitat política. Del final en particular, i de la pel·lícula en general, el que vull destacar és la frase que s'ha fet popular, quan en Rick s'acomiada de mi, abans de pujar jo a l'avió, dient-me, *sempre tendrem París*. Per la meua part, no estic gens ni mica d'acord amb aquesta frase; jo hauria dit, *sempre tendrem Casablanca*. A París vàrem tenir una relació molt intensa, però molt despersonalitzada; molt romàntica, però molt superficial. A *Casablanca*, en canvi, ens coneguérem a fons; he d'admetre que Rick és l'home, de tots el que he conegut, que m'ha arribat més a dins. L'únic que ens mancà va ésser gaudir del moment adient perquè allò se consolidàs; però el moment, malauradament, està més enllà del nostre control. Per això crec que, *sempre tendrem París*, es una frase hàbil per l'efecte que fa a l'espectador, pel que representa aquesta ciutat per l'amor; però realment, nosaltres dos, el que sempre tendrem, el que sempre ens mantindrà vius, serà *Casablanca*. ■

